

dr. Albert Halász

Janoš Slepec (1872–1936)

Življenje in delo

V murskosoboški krstni knjigi¹ je rojstvo Janoša Slepca,² oz. v latinščini Joannesa, zabeleženo na dan 14. junija leta 1872, krst pa dan pozneje, 15. junija. Oče, prav tako zapisan kot Joannes Szelepecz, je bil *inquilini*, oz. najemnik, po drugih virih Ivan, in je bil kovaški mojster,³ ime matere je bilo Juliana Czigány. Najverjetneje je izhajala iz markišavske plemiške družine Czigány.

1 Krstna knjiga župnije Murska Sobota od 1. 1. 1871 do 31. 12. 1882.

2 Madžarsko Szelepecz János, slovensko tudi Szelepecz Janez. Zasedimo ga kot Szelec Ivan oz. Ivan Szelec, madžarsko tudi Szelec Iván. V nadaljevanju bomo uporabili zapis imena in priimka v knjižni slovenščini, razen pri citatih. Vsa ostala imena bomo navajali, kot so zapisana v navedenih virih. Omeniti velja, da je na nagrobnem spomeniku v Murski Soboti njegovo ime zapisano v latinščini (Joannes), priimek pa v madžarskem črkopisu Szelepecz, kot ga je sicer sam uporabljal vse življenje. V svoji oporoki (objavljeni v Novinah 9. avgusta 1936, št. 32, str. 2) je v uvodu naveden kot Szelepecz Ivan, v prepisu oporoke (župnijski arhiv Murska Sobota, v nadaljevanju ŽaMS, Oporoka Pi 60/36, l. O. 230/36 z dne 19. 2. 1935, prepis je z datumom 1. 12. 1943), pa Szelepecz Janez. Originala ne poznamo.

3 V viru Géfin str. 409 je Szelepecz Iván omenjen kot kovaški mojster, oče Jánosa Szelepca, v drugem viru, Jekelfalussy str. 994 prav tako kot kovač, neki Szelepecz János str. 1726 pa kot tkalec. Smej str. 37 očeta navaja prav tako kot kovača. MéV, 9. avgust 1908, št. 32, str. 3 omenja požar pri kovaškem mojstru Ivánu Szelepca, do katerega je prišlo 1. oktobra zvečer okoli 22. ure v Lendavski ulici. Zagorel je skedenj, poln sena, ki pa so ga gasilci hitro pogasili, tako da se ogenj ni razširil. Več dokazov je pričalo o tem, da je bil požar podtaknjen.

Naslov bivanja staršev ob rojstvu otroka je naveden v Murski Soboti pod št. 49. To je današnja Lendavska ulica, pozneje je tam stala železnina Heklics. Zakoncema se je rodilo več otrok, toda živ je ostal samo Janoš, ki je, prav tako kot oče, uporabljal ime Ivan.⁴ Ivan je namreč sopomenka Janezu oz. Janošu.⁵

Omembe vredno je, da sta bila krstna botra Florianus, oz. Florian in Jozepha, oz. Jožefa Sohár, z zapisom nobiles, torej plemiškega rodu, prav tako iz Markišavec, verjetno v sorodstvu, zagotovo pa v tesnih družinskih stikih z materjo Janoša, Jožefo Czigány.

Janoš Slepec je gimnazijo obiskoval v Kőszegu. Lokalni časopis Muraszombat és Vidéke je 1888 objavil vest, da si je nekaj dijakov, med njimi tudi on, prislužilo nagrado sklada za tujejezične dijake, ki so se izkazali v učenju madžarskega jezika.⁶ To nam dokazuje, da je bila njegova materinščina prekmurščina. Bil je aktiven že v svojih mladih letih, za dobrodelne namene je nastopal v raznih dijaških predstavah, kadar so zbirali sredstva za bolnico v izgradnji,⁷ ali za uro v zvoniku cerkve.⁸ V letu 1892 ga po uspešni maturi omenjajo kot novega študenta teologije, ki je uspešno opravil sprejemni izpit na županijski

4 Kot Ivana so ga zapisali v Novinah 30. avgusta 1931, št. 35, str. 4.

5 Janez in Ivan izhajata iz grškega imena *Johánnês*, *Jóánnês*, ta pa iz hebrejskega Jehohanan, skrajšano *Johanan* z nekdanjim pomenom »Jahve (Bog) je milostljiv, se je usmili«. Ime je teoforično (tj. da ima sestavino Bog) in so ga prvotno dajali v zahvalo Bogu, ki jim je dal dolgo pričakovanega otroka. V: Keber, 1996.

6 MéV, 15. julij 1888, št. 29, str. 2.

7 Najava MéV, 19. avgust 1888, št. 34, str. 3.

8 Najava MéV, 4. avgust 1889, št. 32, str. 3, in članek MéV, 25. avgust 1889, št. 35, str. 2.

škofiji v Sombotelu.⁹ Novomašnik je postal leta 1896. Muraszombat és Vidéke je o tem obširno poročal.¹⁰

Slepec je ostal kot družbeno aktiven član mesta in skupnosti. Bil je član, podpornik, vrsto let tudi pomožni blagajnik murskosoboškega dobrodelnega ženskega krščanskega društva, ki je delovalo pod pokroviteljstvom ovdovele grofice Gézáné Gróf Szapáry.¹¹ Društvo je delovalo predvsem v prid enakopravnosti žensk.¹² Slepec je bil tudi član drugih društev, npr. državne lige za zaščito otrok,¹³ priložnostno je po potrebi igral v orkestru,¹⁴ pel v pevskem zboru.¹⁵ Kot cenjen meščan je sodeloval v mnogih organizacijah za dobrobit mesta in okolice. Med drugim je bil tudi član predstavništva v županiji.

Zvest je ostal tudi ljubiteljski dramski dejavnosti. Postal je blagajnik pri zbiranju sredstev za harmonij katoliške šole. Za predstavo učencev te šole so namreč pobirali vstopnino in donacije.¹⁶ Prav tako najdemo njegovo ime med donatorji dobrodelnih nabirk za razna društva¹⁷ in bolnico¹⁸. Prodajal je vstopnice za dobrodelno predstavo učencev, pri kateri so zbirali sredstva za šolske

potrebščine katoliške šole,¹⁹ prispeval sredstva na koncertu šolarjev²⁰ in še kaj.

Kot član predsedstva za izgradnjo bolnice je sodeloval s takratnim univerzitetnim asistentom Lászlom Takátsem, poznejšim arhitektom nove katoliške cerkve, nato je bil član vodstva bolnice.²¹ Leta 1913 pa je v bolnici, ki so jo zgradili s prostovoljnimi prispevki, posvetil bolnišnično kapelico.²² Rdeči križ so v mestu ustanovili prav tako leta 1913, v vodstvu pa spet najdemo Janoša Slepca, tokrat kot enega izmed dveh podpredsednikov društva.²³ V društvu je bil še naprej aktiven član, še posebej pri oskrbi ranjencev v času prve svetovne vojne.²⁴ Že leta 1906 ga omenjajo kot podpornika družin rezervistov.²⁵

Na pobudo mestnega vodstva so leta 1907 v okviru murskosoboškega dobrodelnega društva žensk pričeli zagotavljati prehrano šolarjem iz revnejših družin, ki v šoli niso imeli sredstev za kosilo. Po vsem mestu so uglednejše ženske zbirale vsaj po eno žlico juhe za 44 kosil. Slepec je omenjen med tistimi, ki so zagotavljali štiri kosila na teden.²⁶

Slepec je leta 1905 v lokalnem časopisu Muraszombat és Vidéke omenjen kot murskosoboški kaplan, ki se že vrsto let ukvarja z mislijo o izgradnji nove rimskokatoliške cerkve. Avtor, ki

9 MéV, 10. julij 1892, št. 28, str. 3.

10 MéV, 16. avgust 1896, št. 33, str. 2.

11 MéV, 24. oktober 1897, št. 43, str. 1–2; MéV, 13. november 1898, št. 46, str. 2–3; MéV, 19. november 1899, št. 47, str. 2–3 ipd.

12 MéV, 27. november 1904, št. 47, str. 2.

13 MéV, 17. marec 1907, št. 2, str. 2.

14 MéV, 17. marec 1901, št. 11, str. 2.

15 MéV, 20. november 1898, št. 47, str. 2; 22. julij 1900, št. 29, str. 2.

16 MéV, 18. december 1898, št. 51, str. 2.

17 MéV, 25. avgust 1901, št. 34, str. 2.

18 MéV, 22. november 1903, št. 47, str. 2–3.

19 MéV, 12. december 1903, št. 50, str. 3; MéV, 20. december 1903, št. 51, str. 3.

20 MéV, 26. februar 1905, št. 9, str. 3.

21 MéV, 16. junij 1907, št. 24, str. 2.

22 MéV, 12. januar 1913, št. 2, str. 2–3.

23 MéV, 12. januar 1913, št. 2, str. 3.

24 MéV, 13. februar 1916, št. 7. str. 3., v prevodu: Mayer-Molnár 2008.

25 MéV, 22. april 1906, št. 16, str. 2–3.

26 MéV, 20. januar, 1907, št. 3, str. 2.

je podpisan s psevdonomom »eden izmed mnogih« predlaga, da ga zaprosijo, naj vzame zadelo v svoje roke in prične z zbiranjem sredstev za gradnjo. Z idejo gradnje nove cerkve se je javnost ukvarjala že dlje časa,²⁷ saj so bili verniki mnjenja, da je obstoječa cerkev premajhna in dotrajana, zaradi česar bi lahko prihajalo tudi do nesreč. A ideje, pobude in celo idejne zamisli so ostale le pri besedah. Avtor članka je izpostavil dejavnost evangeličanov, ki bodo svojo cerkev pričeli graditi kmalu. V načrtu pa je bila še izgradnja sinagoge. Verjetno je šlo tudi za neke vrste tekmovalnost.²⁸ 26. decembra leta 1905 se je v katoliški šoli z dovoljenjem škofa in s sklicem dekana dr. Ferencza Ivánóczyja končno le izvedla skupščina katoliške skupnosti, ki je ob prisotnosti 240 članov odločila, da bodo v Murski Soboti zgradili novo katoliško cerkev, za katero bodo dali pripraviti načrte in izračun stroškov. Imenovali so tudi izvršni odbor za izgradnjo nove cerkve. Za predsednika so izvolili župnika Ferenca Gáspárja²⁹ in posvetnega predsednika Pongráca Póslyja iz Murske Sobote. Zapisnikar in blagajnik je postal kaplan Janoš Slepce. Med člani so bili tišinski dekan dr. Ferencz Ivánóczy in drugi predstavniki katoliške skupnosti. Izvršni odbor je dobil nalogo, da določi lokacijo nove cerkve, da naroči izdelavo načrtov in stroške gradnje, da zagotovi izvajalce za gradnjo in za notranji interier, da poskrbi za izvedbo vseh del, da na koncu izgradnje poroča o

poteku gradnje in poda finančno poročilo s pisnimi dokazili. Grof László Szapáry, zavetnik verske skupnosti, je po več pozivih vernikov obljubil, da bo za izgradnjo zagotovil toliko sredstev, kolikor jih bodo prispevali verniki, razen ostalih plemičev. Določili so tudi, kdo in na kakšen način, v kateri višini bodo plačali stroške izgradnje in imenovali odbor za zbiranje prostovoljnih prispevkov. Zapisnik skupščine so razglasili v cerkvi in ga poslali škofu v potrditev. Objavljen je bil tudi v časopisu *Muraszombat és Vidéke*.³⁰ Toda Ferenc Gáspár, ki je po dolgem nagovarjanju vernikov in posredovanju Slepca pri grofu za pridobitev naklonjenosti k izgradnji le privolil v aktivnosti za začetek gradnje nove cerkve, je večkrat izjavil, da ga bo to spravilo v grob. Ni vedel, da se bo to res zgodilo. Nekaj dni po skupščini je namreč umrl. Ko je nesel zapisnik v podpis grofu Szapáryju, se je nekoliko dlje zadrževal na prostem, zaradi česar se je prehladil in dobil pljučnico.³¹ Preminil je 15. januarja 1906. Slepce je postal začasni vodja župnije, nato je bil do pridobitve dovoljenja od zavetnika Lászla Szapáryja in imenovanja za župnika s strani škofa nadomestni župnik.³² O izgradnji cerkve in njeni posvetitvi govori več virov,³³ med drugimi Slepcevo podrobno poročilo o celotnem poteku gradnje v publikaciji *Nevtepeno poprijéta Devica Marija* (pozneje *Marijin list*) leta 1911,³⁴

27 MéV, 8. maj 1898, št. 19, str. 1–2.

28 MéV, 21. maj 1905, št. 21, str. 2–3.

29 Slovenska ves (Tótfalu, danes Rábatótfalu), 17. januar 1843–Murska Sobota, 15. januar 1906. V: *Római Katólikus Egyház: Anyakönyvek, 1785–1895. Magyar Országos Levéltár, Film 700908. Istvánfalva (Števanovci), danes Apátistvánfalva*. Mrliška knjiga, Murska Sobota, od 1. januarja 1900 do 31. decembra 1917.

30 MéV, 14. januar 1906, št. 2, str. 1–2.

31 MéV, 21. januar 1906, št. 3, str. 1–3.

32 MéV, 18. marec 1906, št. 11, str. 3.

33 Npr. Žizek 2012, Slepce 1910 in 1911 in časniki kot *Muraszombat és Vidéke*, *Nevtepeno poprijéta Devica Marija*. *Pobožen meszeccsen liszt* (pozneje *Marijin list*).

34 Slepce 1911a, tu Slepce napačno navaja datum, 27. 8. 1910 (na soboto), verjetno gre za pomoto. Pravilno je 28. 8. 1910, kot je zapisano v MéV, 28. avgust 1910, št. 35, str. 1. Svečanost je bila v nedeljo, 28. avgusta, ko je izhajal tudi

kjer je sicer objavljajal predvsem verske vsebine, in v Gradbenem dnevniku (Építési napló), ki ga hrani župnijski arhiv Murska Sobota. Iz teh izhaja, da je izgradnjo spremljalo mnogo težav, predvsem z zagotavljanjem finančnih sredstev in materiala za izgradnjo. Slepce je izpostavil, kako nejevoljno so nekateri krajanj zagotovili svoj delež prispevka, bodisi v finančnem ali prostovoljnem delu. Skrb za uresničitev velikega načrta je slonela izključno na njegovih plečih.

Temeljni kamen so položili 28. avgusta 1910.³⁵ V njega so v steklenem valju namestili ustanovitveni list, ki je bil umetniško napisan pergament z zgodovino cerkve in zgodovino gradnje, zapisnik o odločitvi za izgradnjo, o pričetku del in stroških, tednik Muraszombat és Vidéke z 28. avgusta 1910 ter več razglednic s slikami mesta.³⁶ Cerkev je načrtoval znameniti arhitekt murskosoboškega rodu László Takáts, ki je leta 1916 umrl na fronti. Prvo sveto mašo so imeli v sicer nedokončani cerkvi že 3. decembra 1911,³⁷ na prvo adventno nedeljo, ko se pričinja cerkveno oz. liturgično leto. Takrat so bile dostavljene tudi orgle, izdelane v Budimpešti po načrtih arhitekta cerkve Takátsa.

Posvetitev nove cerkve so začeli načrtovati že spomladi 1912.³⁸ O sami posvetitvi cerkve je Slepce pisal v junijski številki lista Nevtepeno

MéV, ki so ga položili v časovno kapsulo. Sicer objava članka o polaganju temeljnega kamna in namestitev v kapsuli ne bi bila možna. Enako poroča MéV, 4. september 1910, št. 36, str. 1–3. Pravilno pa je tudi tukaj: Szlepecz 1911b. V tem članku je podroben opis celotne gradnje.

35 MéV, 28. avgust 1910, št. 35, str. 1; 4. september 1910, št. 36, str. 1–3.

36 MéV, 4. september 1910, št. 36, str. 1–3.

37 MéV, 3. december 1911, št. 49, str. 3.

38 MéV, 7. april 1912, št. 14, str. 2–3.

poprijeta Devica Marija.³⁹ Za sprejem škofa je bil načrtovan 25. junij, posvetitev je bila določena za 26. junij, za birmo pa naslednji dan, vendar so vse skupaj morali prestaviti zaradi bolezni sombotelskega škofa Jánosa Mikesa.⁴⁰ Posvetitev z veliko slovesnostjo, ob prisotnosti škofa Mikesa in duhovščine, se je zgodila 26. julija 1912, birma pa dan pozneje.⁴¹ Nedvomno je največje delo in zapuščina Janoša Slepca, ob njegovi zelo aktivni dejavnosti v takratni murskosoboški skupnosti, izgradnja nove cerkve.

S tem seveda cerkev še ni bila dokončana. Nove zvonove je dobila šele leta 1925. Pripeljali so jih z vlakom 1. avgusta, posvetili pa so jih naslednji dan ob 8. uri zjutraj. Prvi in največji zvon so poimenovali sv. Trojica, drugega sv. Marija, tretjega sv. Nikolaj, ki je tudi zavetnik cerkve, in četrtega sv. Jožef.⁴²

Kot duhovnik je bil zavzet za izobraževanje in je sodeloval pri vseh dejavnostih, kar se šolstva tiče, tudi pri prizadevanjih za postavitev srednje šole. O začetnih aktivnostih poročajo 17. septembra 1911.⁴³ Navajajo ga tudi kot aktivnega člana pri pobudi za izgradnjo in donatorja za ta namen.⁴⁴ Bil je član izvršnega odbora za ustano-

39 Slepce 1912.

40 MéV, 16. junij 1912, št. 24, str. 2. Imel je vnetje slepiča in operacijo.

41 MéV, 28. julij 1912, št. 30, str. 1–4. O vsem je podrobno poročal tednik Muraszombat és Vidéke, ki je običajno izhajal na štirih straneh, tokrat pa je izšel na šestih. Objavljen je bil celostranski slavnostni uvodni pozdravni nagovor bralcem, članek o arhitektih in dobrodelnikih, podroben opis trodnevnega dogajanja, in izpod peresa Janoša Slepca zgodovina stare cerkve.

42 Mörszka krajina–Muravidék, 16. avgust 1925, št. 32, str. 3.

43 MéV, 17. september 1911, št. 38, str. 1.

44 MéV, 15. oktober 1911, št. 42, str. 1–3.

vitev srednje šole in se za podporo zavzemal pri grofu Lászlu Szapáryju.⁴⁵ Šolo so odprli 12. septembra leta 1913.⁴⁶ Po smrti dekana dr. Ferencza Ivanóczyja je škof János Mikes na mesto dekana istega leta jeseni imenoval Janoša Slepca.⁴⁷

Slepec, ki je govoril več jezikov, je kot duhovnik pridigal in poučeval tudi v prekmurščini, saj se je zavedal, da ob uradnem jeziku, madžarščini, večina vernikov govori le slovensko. To je počel ne glede na to, kaj si je o tem mislila takratna oblast, ki pa tovrstnega početja ni rigorozno sankcionirala. Bil je neomajen duhovnik, ki je služil ljudem tudi v novi državi. Kljub temu, da je uradni jezik postala knjižna slovenščina, je še naprej vztrajal pri uporabi prekmurščine. Časopis *Muraszombat és Vidéke* kot dragoceni vir zgodovine Prekmurja, je izhajal med leti 1884–1919 in 1941–1945. V vseh teh letih, predvsem v prvem obdobju, je bilo ime Janoša Slepca omenjeno več kot 400-krat.⁴⁸

Predvsem v zadnjih letih prve svetovne vojne in v letih po njej⁴⁹ so bili ljudje ob Muri soočeni z načrti sprememb dotedanjih državnih mej in s prehodom pod novo državno oblast. To jih je nedvomno razdvajalo, o čemer pričajo takšni in drugačni načrti razmejitve, avtonomije in skrb nekaterih predvsem o negotovi prihodnosti zaradi političnih sprememb. V tem času so bile tudi verske skupnosti in njihovi duhovni voditelji postavljeni pred velike izzive. Slepec, namestnik sombotelskega škofa, je sprva ravnal v skladu s pričakovanji svojih nadrejenih in dela prebivalcev za oh-

ranitev stanja in državne ter cerkvene ureditve izpred vojne.⁵⁰ Zaradi tega je bil, tako kot mnogi drugi, preganjan tudi on.⁵¹ V nasprotju s tem pa so ga nekateri imeli za simpatizerja nove države južnih Slovanov. Leta 1919, v času razglasitve Murske republike, je bil nekaj dni kot talec celo zavezan, da se dnevno oglasi pri takratnih oblasteh, rdeči straži.⁵²

Škof Mikes je bil v letih prve svetovne vojne in tudi pozneje v stiku z župnikom in dekanom Slepcom. Leta 1919 je obiskal pokrajino ob Muri in Mursko Soboto, kjer se je srečal z verniki, vidnejšimi meščani in redovnicami – tokrat zadnjič. V Turnišču se je srečal s slovenskimi duhovniki, obiskal je tudi Cankovo, v Beltince pa kljub nameri ni šel, ker župnik ni mogel zagotoviti potrebnega reda, saj so bili krajani naklonjeni priključitvi k Jugoslaviji.⁵³ Zanimalo ga je predvsem, kaj lahko stori za svoje vernike v prevratnih časih. Ker Mikes tu ni več mogel opravljati svojega dela, je Janoša Slepca 28. avgusta 1919 imenoval za vikarja, torej za namestnika škofa,⁵⁴ 1922 pa za častnega kanonika.⁵⁵

30. julija 1930, ko je pokrajina že spadala pod Mariborsko škofijo, pa ga je knezoškof Andrej

45 MéV, 10. december 1911, št. 50, str. 3.

46 MéV, 14. september 1913, št. 37, str. 1–2.

47 MéV, 21. september 1913, št. 38, str. 3.

48 Novine, 30. avgust 1931, št. 35, str. 2; Muravidék, 30. avgust 1931, št. 35, str. 2.

49 Npr. Göncz 2019, 2020, in drugi.

50 Magyarország, 22. oktober 1918, št. 247, str. 5.; Az Újság, 22. oktober 1918, št. 247, str. 6.

51 Magyarország, 1. oktober 1921, št. 232, str. 3. Vsem, ki so nasprotovali priključitvi k Jugoslaviji, je grozila deportacija v delovna taborišča v Makedonijo.

52 Göncz 2001.

53 MéV, 9. februar 1919, št. 4, str. 3.

54 Pismo Mikesa 3300/1919 z dne 28. 8. 2019, v katerem obvešča Slepca, da ga na podlagi kanona Codex J. C. 366 do preklica imenuje za namestnika škofa na tistih območjih, ki so oz. bodo spadala pod novo državo. ŽaMS, pismo 3300/2019 z dne 28. 8. 1919.

55 Budapesti Hírlap, 27. junij 1922, št. 144, str. 7.

Karlin imenoval za konzistorialnega svetnika mariborske lavantinske škofije.⁵⁶ Področje današnje Prekmurja je mariborski lavantinski knezoškof Andrej Karlin od sombotelskega škofa Mikesa po odločitvi Rima namreč prevzel 1. 12. 1923. To je škof Mikes Slepцу sporočil v dopisu št. 3381/1923 z dne 25. 11. 1923. Škof se je obenem v tem dopisu zahvalil Slepцу za njegovo službo škofijskega vikarja v zadnjih dveh letih.⁵⁷

Škof Andrej Karlin je prav tako 25. novembra 1923 Janošu Slepцу poslal pismo o priključitvi k mariborski škofiji, kjer je zapisal, da o njegovi dejavnosti ljubljanska oblast nima najboljšega mnenja. Povedal je, da je bil sam v podobni situaciji, zato popolnoma razume njegovo duševno stanje. Zapisal je tudi, da je pet let dovolj dolga doba, da svojo naravnost spremeni: »... *Ako pa bi navzlic mojim očetovskim nasvetom mislili, da se Vam je nemogoče navaditi naših novih duševnih razmer, boste kot poštenjak vedeli, kaj Vam je storiti*«. Škof Karlin, ki je bil nekaj časa škof v Trstu,⁵⁸ je za razliko od drugih oblastnikov ne samo vedel, ampak tudi razumel, da je tukajšnja duhovščina morala biti podrejena Ogrski in takratnemu škofu, zato je ne glede na svoj iskreni zapis izkazal potrpljenje in vsem dal možnost, da se priladi-

godijo novim okoliščinam. Ob prvem obisku knezoškofa Andreja Karlina v Murski Soboti, 12. maja 1924, ko je opravil prvo vizitacijo in birmo, je meso to pripravilo veliko svečanost. Slepce ga je z duhovščino pričakal pri cerkvenih vratih v svečani opravi kanonika in s križem v roki. Nekateri mediji cerkvi očitajo, da sprejem ni bil tako pompoznen, kot v času škofa Mikesa,⁵⁹ nasprotno temu pa nekateri poročajo, da je bil prvi obisk skrbno načrtovan in visokemu gostu primerno pripravljen.⁶⁰ O vizitaciji so sicer bolj podrobna navodila izdali tudi na škofiji v Mariboru z dopisom knezoškofovega lavantinskega ordinariata dne 23. marca 1924.⁶¹

V kako nehvaležnem obdobju je živel, pričajo njegove besede v časopisu Jutro leta 1929, kjer so o aktualnih vprašanjih tistega časa povprašali nekatere ugledne meščane. Slepce je odgovoril zelo kratko: »Pod Madžari so mi očitali jugoslovenstvo, sedaj mi pravijo, da sem madžaron. Nisem ne pri demokratih ne pri klerikalcih in komaj se morem ganiti. Sezidal sem cerkev, sezidal župnišče in hotel bi imeti samo popoln mir, da se posvetim delu v cerkvi, da ta čim bolj napreduje.«⁶²

Janoš Slepce je umrl 29. junija 1936, v 64. letu starosti, zaradi kapi, le nekaj mesecev po smrti svoje matere, na katero je bil zelo nave-

56 Géfin 1935. Tu je sicer zapisano, da je bil Slepce za namestnika škofa Mikesa imenovan 6. septembra 1919.

57 ŽaMS, pismo 3381/1923 z dne 25. 11. 1923.

58 Andrej Karlin (1857–1933) je bil leta 1910 imenovan za tržaško-koprskega škofa. Posvečen je bil v Trstu 1911. Zaradi političnih trenj ga je papež jeseni 1919 razrešil. 1923 je bil imenovan za lavantinskega škofa v Mariboru. Po razmejitvi po prvi svetovni vojni je dele tujih škofij, tudi 18 župnij v dekaniji Murska Sobota in Spodnja Lendava iz sombotelske škofije sveta stolica izročila apostolski administraciji lavantinskega škofa. Slovenska biografija, Karlin, Andrej. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi266522/>

59 Slovenec, 17. maj 1924, št. 113, str. 3.

60 Mörska krajina–Muravidék, 18. maj 1924, št. 20, str. 2–3. Zapisan je podroben potek od prihoda do odhoda škofa, celo meni slavnostnega kosila pri Slepцу. Razkošno kosilo je zajemalo francosko juho, haše z gobovo omako, ledvično pečenko, šparglje z maslom, puding iz mandljev, purana s solato, kompot, sladoled, nek desert, rdeča vina grofa Szapáryja iz Doline in dr. Škrilca iz Globoke, arhivska vina iz Vaneče, kavo, maraskino in domačo slivovko.

61 ŽaMS, dopis z dne 23. 3. 1924.

62 Jutro, 18. avgusta 1929, št. 192, str. 8.

zan.⁶³ Zapisali so, da je imel veliko srce, nikoli ni obsojal in obtoževal, pač pa vedno prizanašal in zagovarjal. V nekrologih ga opisujejo kot visokega, mogočne postave in človeka, ki so ga cenili tudi pripadniki drugih veroizpovedi. Bil je skromen, materialnih dobrin ni kopičil.⁶⁴ V oporoki 19. februarja 1935 je zapisal, da svoje premoženje zapušča cerkvi in si želi skromen grob. Kot župnik mu je sledil Jožef Vojkovič.

Janoš Slepec
(Vir: Pomurski muzej Murska Sobota)

63 Slovenec, 24. december, 1930, št. 293, str. 3.

64 Murska krajina, 5. julij 1936, št. 27, str. 3; Slovenec, 1. julij 1936, št. 147, str. 4; Amerikanski Slovenec, 23. julij 1936, št. 145, str. 1; Slovenski gospodar, 8. julij 1936, št. 27, str. 4; Delavska fronta, 4. julij 1936, št. 27, str. 2.

Bibliografija

Časopisni viri in druga periodika
(kot v sprotnih opombah)

Amerikanski Slovenec
Budapesti Hírlap
Delavska fronta
Jutro
Magyarország
Magyarság
Marijin list
MÉV = Muraszombat és Vidéke
Mörška krajina–Muravidék
Murska krajina
Novine
Slovenec
Az Újság

Arhivski viri:

(kot v sprotnih opombah)
Krstna knjiga župnije Murska Sobota od 1. 1. 1871 do 31. 12. 1882.
Mrliška knjiga, Murska Sobota, od 1. januarja 1900 do 31. decembra 1917.
Római Katólikus Egyház: Anyakönyvek, 1785–1895. Magyar Országos Levéltár, Film 700908.
Župnijski arhiv Murska Sobota (ŽaMS), Oporoka Pi 60/36, I. O. 230/36 z dne 19. 2. 1935, natipkan prepis je z datumom 1. 12. 1943.
ŽaMS, pismo 3300/2019 z dne 28. 8. 1919
ŽaMS, pismo 3381/1923 z dne 25. 11. 1923.

Spletni vir:

Slovenska biografija: Karlin, Andrej.
<https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi266522/>

Druqa literatura

Géfin Gyula (ur.): *A szombathelyi egyházmegye története III. 1777–1935. Történelmi névtár.* Szombathely, 1935.
Göncz László: A muravidéki szlovénok és a Mura mente helyzete 1918 őszétől a Tanácsköztársaság létrejöttéig. V: Frank Tibor (ur.): Századok, 2020, št. 4, str.725–772.
Göncz László: Muravidék, 1919. A proletárdiktatúra időszaka a Mura mentén és a vidék elcsatolása. V: Gyurác Ferenc (ur.): Vasi Szemle, 2001. št. 2, str. 147–167.
Göncz László: Prekmurje in območje Dolnje Lendave od jeseni 1918 do priključitve h Kraljevini SHS. V: Pispjak Atilla (ur.): Lindua, 2019, št. 21, str. 31–45.
Göncz László: Szlepecz János (1872–1936) – Muraszombat nagytekinetű esperesplébánosa. V: Határon innen, határon túl : tanulmányok Tilcsik György 60. születésnapjára, str. 137–146)
Jekelfalussy József (ur.): *Magyarország iparosainak és kereskedőinek cím- és lakjegyzéke.* Budapest, 1892.
Keber, Janez: Leksikon imen. Izvor imen na Slovenskem. Celje, 1996.
Kuzmič, Franc: Objave kanonika Janoša Slepca v prekmurskem periodičnem tisku. Stopinje. Letn. 43 (2014), str. 124–127.
Mayer László–Molnár András (ur.): *Források a Muravidék történetéhez – Szöveggyűjtemény. 2. kötet, 1850–1921./Viri za zgodovino Prekmurja. Zbirka dokumentov. 2. zvezek, 1850–1921.* Szombathely–Zalaegerszeg, 2008.
Szlepecz, János: Z zgodovine szobocske cérkvi. V: Bassa, Ivan (ur.): Nevtepeno poprijéta Devica Marija. Pobozen meszeccsen liszt. 1910, št. 5, str. 141–146.
Szlepecz, János: Szobocska nova cékev. V: Bassa, Ivan (ur.): Nevtepeno poprijéta Devica Marija. Zmozsná Goszpá Vogrska. Pobozen meszeccsen liszt. 1911a, 7, št. 4, str. 105–108.
Szlepecz, János: Predgovor cerkvenoga zidanja. V: Bassa, Ivan (ur.): Nevtepeno poprijéta Devica Marija. Pobozen meszeccsen liszt. 1911b, 7, št. 11, str. 293–323.
Szlepecz, János: Poszvecsüvanje cérkvi. V: Bassa, Ivan (ur.): Nevtepeno poprijéta Devica Marija. Pobozen meszeccsen liszt. 1912, št. 6, str. 182–188.
Smej, Jože: Cerkev v Soboti (1071–1971). V: Smej, Jožef (ur.): Stopinje 1972, št. 1, str. 20–63.
Žižek, Mateja (ur.): *Utrinki iz stoletne zgodovine Stolnice v Murski Soboti.* Murska Sobota, 2012.